

M Ø T E

i EØS-utvalget

mandag den 22. februar kl. 15

Møtet ble ledet av komiteens fung. leder, *Jan Petersen*.

Til stede var fra utenrikskomiteen: Jan Petersen, Dag Danielsen, Kjell Engebretsen, Johan J. Jakobsen, Marit Nybakk, Kristin Halvorsen og Tom Thoresen.

Fra EFTA/EØS-delegasjonen: Grete Knudsen og Rigmor Kofoed-Larsen.

Av Regjeringens medlemmer var til stede: utenriksminister Knut Vollebæk.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet: ekspedisjonssjef Atle Leikvoll, Utenriksdepartementet, avdelingsdirektør Anders Erdal, Utenriksdepartementet og byråsjef Beate Ekeberg, Utenriksdepartementet.

Videre var til stede utvalgets sekretær, Åge B. Grutle.

D a g s o r d e n :

1. Aktuelle rettsakter for møtet i EØS-komiteen 26. januar 1999. Se vedlagte brev fra Utenriksdepartementet, datert 15. februar d.å., med oversikt over de relevante rettsakter.
2. Eventuelt.

Fung. leder: Er det noen som vil ta opp noe under Eventuelt?

Marit Nybakk (A): Vi har et par spørsmål.

Fung. leder: OK, da skal jeg huske det.

S a k n r . 1

Aktuelle rettsakter for møtet i EØS-komiteen 26. januar 1999. Se vedlagte brev fra Utenriksdepartementet, datert 15. februar d.å., med over sikt over de relevante rettsakter.

Utenriksminister Knut Vollebæk: På EØS-komiteens møte 26. februar forventes det å bli fattet 12 beslutninger. Beslutningen om endring av protokoll 4 om opprinnelsesregler, som er omtalt på sidene 6 og 7 i kommentert liste, er utsatt av tekniske grunner.

Åtte av beslutningene innlemmer 11 rettsakter i EØS-avtalen. Tre av beslutningene gjelder EFTA/EØS-landenes deltakelse i Fellesskapsprogrammene om energiøkonomisering, såkalte ALTENER II, europeisk frivillighetstjeneste og en utvekslingsordning for offentlig ansatte - Karolus. De to førstnevnte programmene stod også på dagsordenen for EØS-komiteens møte i desember og er å betrakte som klarert fra utvalgets side. Jeg vil derfor ikke omtale dem nærmere her.

Den siste beslutningen som skal tas i EØS-komiteen, gjelder deltakelse i det femte rammeprogram for forskning og utvikling. Det ser nå ut til å være gode sjanser for at denne vil kunne tas førstkommande fredag, ettersom Ministerrådets juridiske tjeneste har kommet til at den kan godkjennes med kvalifisert flertall. COREPER godkjente således beslutningen mot Spanias stemme den 11. februar, og Ministerrådet forventes å gjøre det samme i dag.

Programmet er omtalt på sidene 7 og 8 i kommentert liste. Det viderefører og fornyer EUs eksisterende forskningssamarbeid, som Norge deltar i. Norges Forskningsråd la i februar 1998 fram en evaluering av den norske deltakelsen som viste at den norske deltakelsen var god, og at norske forskningsmiljøer har mottatt prosjektmidler fra EU på nivå med den norske kontingenten.

Stortinget vedtok 20. april i fjor å be Regjeringen om å legge til rette for norsk deltakelse i programmet. I statsbudsjettet for 1999 er det derfor avsatt midler til norsk deltakelse.

Programmets overordnede målsettinger er å fremme sysselsetting og livskvalitet. Programmet er fortsatt næringsrettet, men mer samfunnsorientert enn foregående rammeprogram, og har også sterkere fokus på likestilling, etiske og miljømessige prinsipper. Forskningsområdene i programmet er av sentral interesse for Norge og i

tråd med forskningspolitiske prioriteringer som Regjeringen drøfter i forbindelse med den kommende stortingsmeldingen om forskning.

Beslutning om deltakelse i dette programmet vil bli tatt med forbehold om Stortingets samtykke som følge av forpliktelsen til å bidra økonomisk til programmet fram til år 2002.

Så til rettsaktene og det gjenværende programmet.

Kommisjonsdirektivet som omtales på side 1 i kommentert liste, skjerper kravene til bremseanlegg ved bl.a. å utvide kravet om ABS-bremser til bl.a. å gjelde alle busser samt alle lastebiler og tilhengere over 3,5 tonn. Det medfører ikke behov for lov- eller forskriftsendringer.

Kommisjonsdirektiv 98/14/EF, omtalt på sidene 1 og 2, tar sikte på å bedre prosedyrene for typegodkjenning av motorkjøretøyer og gjøre det lettere å ta i bruk kjøretøyer ved bl.a. å forbedre retningslinjene for produksjonskontroll og harmonisere prosedyrene. Den norske kjøretøyforskriften må endres, og registreringsrutiner må oppgraderes i tråd med direktivet.

Kommisjonsdirektiv 98/11/EF, omtalt på sidene 2 og 3, angir hvilke lamper som skal omfattes av energimerkedirektivet, som er en del av EØS-avtalen. Det fastsetter også hvilke opplysninger om energiforbruk som skal gis, og hvordan energimerket og opplysningsskjemaet skal utformes. Det vil kunne bidra til å fremme økt energieffektivitet og sikre forbrukerne økt informasjon. Direktivet vil bli gjennomført i norsk rett ved forskrifter om energimerking.

De to kommisjonsdirektivene om kosmetiske produkter på sidene 2 og 3 endrer listene i rådsdirektiv 76/768/EØF over stoffene som er forbudt i kosmetiske produkter, og stoffene som er tillatt på visse vilkår. Rådsdirektivet er en del av EØS-avtalen. Årsaken til endringene er nye vurderinger av helserisiko, og det baserer seg på faglige vurderinger. Hvilke stoffer det gjelder, er angitt i kommentert liste.

Kommisjonsvedtaket som er omtalt på side 4, fastsetter formatet på og innholdet av europeiske tekniske godkjenninger for byggevarer. Slike godkjenninger utstedes for byggevarer som ikke er basert på en europeisk standard, og stiller krav til hvordan produktet skal innlemmes i selve byggverket. Det er alt innarbeidet i norsk regelverk.

På side 5 omtales rådsdirektiv 97/11/EF, som endrer direktiv 85/337/EØF om vurdering av miljøkonsekvenser av visse offentlige og private prosjekter. Direktivet er en del av EØS-avtalen. Endringene omfatter bl.a. innføring av bestemmelser i tråd med FN-konvensjonen om utredning av tiltak som kan ha grenseoverskridende virkninger, og kriterier for hvilke prosjekter som skal konsekvensutredes. Disse endringene medfører behov for endringer i gjeldende forskrift om

konsekvensutredninger. Endringsdirektivet skjerper også krav til innholdet i utredningen, offentliggjøring av informasjon og sammenhengen mellom utredningen og beslutningen om tiltaket. Disse endringene er det allerede tatt hensyn til i gjeldende regelverk.

Kommisjonsvedtaket på side 6 fastsetter miljøkriterier for tildeling av fellesskapsmiljømerket til oppvaskmaskiner. Kriteriene for noen funksjoner er strengere enn for det nordiske miljømerket «Svanen», for andre funksjoner like, mindre strenge eller ikke direkte sammenlignbare. Det kan derfor ikke trekkes noen entydig konklusjon om at det ene av de to merkene totalt sett har strengere kriterier for oppvaskmaskiner. Vedtaket får ingen konsekvenser for de nordiske kriteriene. Produsenter kan velge å søke om tildeling av ett eller begge miljømerker for oppvaskmaskiner som selges i Norge.

På sidene 10 og 11 omtales EFTA/EØS-landenes deltakelse i Fellesskapets utvekslingsordning for offentlig ansatte. Ordningen omfatter offentlig ansatte embets- og tjenestemenn som arbeider med gjennomføring av regelverket for det indre marked, og målsettingen er å lette samarbeidet mellom medlemslandenes nasjonale myndigheter på dette området. Deltakelse i utvekslingsordningen medfører ikke behov for lov- eller forskriftsendringer.

De tre siste rettsaktene på sidene 11 og 12 gjelder opphevelse av tekniske hindringer for handel med vin. De vil bli gjennomført i gjeldende norsk forskrift ved henvisning til forordningene.

Jeg vet ikke om jeg skal stoppe der, og så ta spørsmålet om forslag til endringer i EØS-utvalgets arbeidsmåte etterpå, som et svar på det brevet vi har fått fra utvalgets leder.

Fung. leder: Jeg tror at vi gjør unna disse tingene nå, når det er redegjort for det. Jeg vil gjerne spørre utvalgets medlemmer om det er kommentarer til noe av dette.

Kristin Halvorsen (SV): Det gjelder det som dreier seg om femte rammeprogram. Det blir lagt fram som sak for Stortinget, gjør det ikke det? Spørsmålsstillingen når det gjelder EURATOM, er en sak som vi godt kunne tenke oss ikke bare ble banket igjennom her, og siden dette fordrer bevilgninger fra Stortinget, regner jeg med at det er en sak som det går an å gå inn i når den eventuelt kommer til Stortinget. Jeg vil bare spørre om det..

Så lurer jeg på noe av det som dreier seg om kosmetiske produkter. Bestemmelsene går litt begge veier - det er en del innskjerping på disse tjærestoffene som lyder fornuftig. Men har Norge oppfatninger om andre stoffer - for meg er det umulig å si det som står her - for når det gjelder dem, er det jo snakk om en liberalisering?. Hvordan er vurderingen av disse stoffene?

Johan J. Jakobsen (Sp): Jeg fikk egentlig svar på det første spørsmålet, og det var i forlengelsen av det også Kristin Halvorsen sa - det som går på de kosmetiske stoffene. Det står ikke her, men det ble presisert av utenriksministeren i omtalen at en her fulgte det prinsippet som har vært knesatt tidligere, nemlig at en i denne type spørsmål om godkjenning av tilsetningsstoffer følger de faglige anbefalinger som ble gitt. Det ble presisert av utenriksministeren.

Jeg har et spørsmål som går mer på formaliteter, og det er sikkert en veldig enkel forklaring på det, men jeg synes det er noe som er litt overraskende. Det går på sakene på sidene 9 og 10. Norges bidrag når det gjelder den første saken vil være på 4,5 mill. kr i 1999, og i den andre saken er det et spørsmål om et beløp på 3,2 mill. kr. Er det ting som allerede er lagt inn i og bevilget i budsjettet for 1999? Det står her at i og med at dette «ikke får konsekvenser utover statsbudsjettet for 1999» er et forbehold om Stortingets samtykke ikke nødvendig. Betyr det at dette er forhold som allerede er lagt inn og godkjent og vedtatt av Stortinget i de respektive budsjett?

Marit Nybakk (A): Jeg har ikke noe spørsmål, men en kommentar.

Det er både i disse rettsaktene og i en del tidligere ganske mange forbedringer knyttet til forbrukervern. Disse forbedringene kan synes små og uinteressante når vi går igjennom dem - det er veldig mye tekniske ting. Men hvis man summerer dem opp, innebærer disse rettsaktene - så vidt vi kan se - en betydelig forbedring når det gjelder forbrukervern i Norge, og også miljømerking. Det kunne kanskje være en tanke på et eller annet tidspunkt å få en total oversikt over de endringene som er skjedd på dette feltet.

Utenriksminister Knut Vollebæk: For å begynne med det siste: Vi skal absolutt se på det og lage en oversikt som viser konsekvensene av de endringene som er foretatt.

Hvis jeg da får fortsette bakfra, så til spørsmålet fra Johan J. Jakobsen om deltakelse i handlingsprogrammet for europeisk frivillighetstjeneste for unge. Det er lagt inn i budsjettet for 1999. Det er grunnen til at det ikke får noen konsekvenser.

Til både Jakobsen og Halvorsen: Det er foretatt faglige vurderinger av stoffene, og det er Statens legemiddeltilsyn som foretar disse vurderingene. Vi baserer oss på de rådene som kommer derfra.

Når det gjelder rammeprogrammet, vil det bli lagt fram som egen proposisjon.

Fung. leder: Da er det ikke flere som har tegnet seg til dette.

S a k n r . 2

Eventuelt

Fung. leder: Det er sendt et brev, som utvalget vil være kjent med, om arbeidsformene. Hvis utenriksministeren er parat til å besvare det, kan han gjøre det.

Utenriksminister Knut Vollebæk: Jeg vil veldig gjerne ta det nå.

EØS-utvalgets leder har kommet med forslag til endringer i EØS-utvalgets arbeidsmåte som jeg synes er godt egnet til å sikre økt fokusering på politisk viktige saker i utvalgets møter.

For Regjeringens del innebærer forslaget at vi for hver måned vurderer behovet for å gå nærmere inn på ulike saksområder under EØS-

avtalen, med mindre utvalget har bedt Regjeringen redegjøre for et bestemt saksområde. Ved valg av saksområde vil vi legge avgjørende vekt på hensikten med endringen i utvalgets arbeidsmåte, som bør være å fokusere på viktige saker, samtidig som utvalget får en mer helhetlig oversikt over regelverktutviklingen i EØS, og Marit Nybakks forslag er kanskje et første forslag vi skal ta hensyn til i denne sammenheng.

Ved oversendelsen av kommentert liste en uke før månedens møte informeres utvalget også om mulige saksområder som vil være aktuelle for nærmere redegjørelse. Utvalgets ønsker om gjennomgang av et bestemt saksområde vil selvsagt bli etterkommet så snart som mulig. Nyordningen innebærer ikke noen begrensning i EØS-utvalgets mulighet til å reise spørsmål i tilknytning til dagsorden og de sakene som er presentert for Stortinget.

Dersom den muntlige gjennomgangen og drøftelsen av et saksområde skal fungere etter hensikten, bør den begrenses til hovedtrekkene i regelverktutviklingen på dette området, og ikke gå nærmere inn på innholdet i hver enkelt rettsakt. Jeg antar at oversiktene over antatt EØS-relevante forslag til EF-rettsakter og vedtatte EF-rettsakter i de fleste tilfelle vil kunne gi nødvendig detaljinformasjon. Dersom dette ikke skulle være tilfelle, er det selvsagt full anledning til å be om ytterligere utdyping.

I begynnelsen vil bare enkelte av rettsaktene som forventes å komme opp på det månedlige møtet i EØS-komiteen, ha vært omfattet av en slik muntlig gjennomgang av et saksområde på tidligere møter i EØS-utvalget. Jeg vil likevel foreslå at den muntlige presentasjonen av disse bortfaller fra starten, med mindre særlige forhold tilsier noe annet.

Oversiktene over antatt EØS-relevante forslag til EF-rettsakter og vedtatte EF-rettsakter, sammen med kommentert liste gir mer detaljert informasjon enn den muntlige presentasjonen, og viktige saker vil selvsagt fortsatt bli behørig presentert. På denne måten vil utvalget kunne konsentrere seg om gjennomgangen av viktige saksområder og unngå detaljfokusering.

Regjeringen er beredt til å starte med nyordningen fra utvalgets møte i mars, dersom dette er i samsvar med EØS-utvalgets ønske.

Fung. leder: Takk for det. Jeg synes dette høres ut til å være en god besvarelse av det brevet som lederen har sendt over, og som utvalget er kjent med. Nå er det ikke all verdens mange her i dag - for å si det slik - men jeg vil allikevel insistere på at vi diskuterer saken, og så synes jeg det rett og slett vil være hensiktsmessig om utenriksministerens svar distribueres til medlemmene. Det betyr at vi, med mindre noen er uenig i

det her og nå, legger dette til grunn, og så får eventuelt noen protestere når de ser redegjørelsen. Men jeg tror dette er en fornuftig måte å håndtere det fremtidige arbeidet på.

Kan vi gjøre det på den måten?

Johan J. Jakobsen (Sp): Jeg er enig i den konklusjon som er trukket i utenriksministerens svarbrev til lederen. Etter min oppfatning vil det innebære for det første at utvalget i større grad fokuserer på de viktige saker og ikke alle de små og store detaljene, som faktisk utgjør hoveddelen av de redegjørelsene vi får.

Det er imidlertid viktig, som det ble presisert av utenriksministeren, at det ikke under møtene skal være noen begrensning i å kunne reise saker som står på listen.

Jeg syns dette er en god beslutning. Det vil vel også innebære at det legges et noe større ansvar på det enkelte medlem av utvalget til å sette seg inn i saker og gripe sakene.

Jeg har ingen innvendinger mot den konklusjon som er trukket.

Fung. leder: Jeg tror poenget er akkurat det Jakobsen sier, nemlig at det legges et ansvar på utvalgets medlemmer. Men stoffet til å ta initiativene vil vi jo ha.

Da legger vi dette til grunn, og distribuerer svaret til utvalgets medlemmer.

Så ønsket Marit Nybakk å bringe opp et par spørsmål.

Marit Nybakk (A): Jeg skal ta opp ett, og så vil andre her ta opp et par andre saker.

Det jeg vil spørre om, er om det skjer noe spesielt i forhold til gassmarkedsdirektivet. Mitt utgangspunkt for spørsmålet er en artikkel i Dagens Næringsliv i dag, hvor det står at det er en del forvirring i EU omkring Norges håndtering av gassmarkedsdirektivet og framdriften i denne forbindelse. Jeg vil bare spørre hvordan den saken står fra norsk side.

Grete Knudsen (A): Jeg har to andre saker. Den ene er at da statsministeren var i Brussel, meldte han tilbake at det hadde vært et gjennombrudd når det gjaldt protokoll 9, handel med fisk. Det ville være interessant å høre om utvalget her kommer til å bli informert om en fremtidsplan for akkurat det arbeidet.

Det andre gjelder euroen og den arbeidsgruppen som en er blitt kjent med blir etablert, og på hvilken måte Stortinget vil bli informert om arbeidsgruppens arbeid.

Utenriksminister Knut Vollebæk: Hvis jeg får starte med gassmarkedsdirektivet, er det som står i Dagens Næringsliv, så vidt jeg forstår, ikke noe annet enn det som Stortinget er blitt orientert om tidligere i den redegjørelsen som olje- og energiministeren og jeg gav her. Så vil det som en oppfølging av den redegjørelsen være møter med EU, og de møtene vil finne sted i mars. Man har bedt om disse møtene for å presentere det synet som man redegjorde for overfor Stortinget. Det er det - slik jeg forstår det iallfall - som er bakgrunnen for det som måtte stå i Dagens Næringsliv i dag.

Når det gjelder protokoll 9 om handel og fisk og gjennombruddet der, blir jeg fortalt her at man forbereder møter med kommisjonen, og Stortinget vil bli orientert om dette etter hvert.

Når det gjelder euroen, er det sendt et brev fra finansministeren til de Silguy, hvor man med takk tar imot tilbudet om å delta i disse arbeidsgruppene. Det brevet er ikke besvart. Hvis spørsmålet er om en kan få kopi av dette brevet - det er offentlig, så det er ikke noe problem - kan vi eventuelt sende en kopi av det til komiteen. Hvis det er snakk om en nærmere redegjørelse, må vi avvente det svaret som vi får fra kommisjonen. Men i lys av det svaret vi får, vil det være naturlig at Stortinget blir orientert på passende måte.

Fung. leder: Er det noen bemerkninger til det? - Det er det ikke.

Da vil jeg for mitt vedkommende bare tegne meg til en aldri så liten randbemerkning. Det gjelder gassmarkedsdirektivet. Jeg vil bringe i erindring at det ikke var alle i det siste møtet som mente at det var riktig på det nåværende stadium å gå videre, simpelthen fordi jeg slett ikke var sikker på om at det Regjeringen hadde tenkt å si, ble spesielt veldefinert i det møtet. Jeg bare bringer i erindring at jeg tok forbehold for hva

Regjeringen ville bringe med EU. Hvis Regjeringen har greid å skape klarhet med seg selv om hva den har tenkt å bringe opp, ville det være nyttig informasjon å få, men jeg synes ikke det gikk spesielt klart frem av forrige møte.

Det var bare en randbemerkning, som ikke foranlediger noe mer, hvis ikke noen ønsker å kommentere det. Jeg forlanger ikke noen kommentar på det - det er det jeg signaliserer. Men jeg vil som sagt gjerne bringe det i erindring.

- Jakobsen, ja det var for optimistisk å tro at det gikk!

Johan J. Jakobsen (Sp): Bare veldig kort. Når det gjelder det formelle, vil jeg minne om at olje- og energiministeren fikk tilslutning fra et flertall i møtet for å gjøre det som nå gjøres.

Når det gjelder spørsmålet om uklarhet i forbindelse med hva en skulle klargjøre, mener jeg å huske klart og tydelig at det ble spesifisert ganske nøyaktig av olje- og energiministeren bl.a. når det gjaldt hvilken status ilandføringsrørsystemet skulle ha i forhold til gassdirektivet og de gassrørledningene som går til kontinentet. Det var en veldig konkret og etter min oppfatning viktig del av det som ble presentert av olje- og energiministeren.

Fung. leder: Da er det ikke flere som har meldt seg, og ingen har ønsket å bringe opp flere saker under Eventuelt.

Møtet hevet kl. 15.25.